

**Opintomatkaraportti
Tanska, Kööpenhamina
19. – 22.8.2004**

**Seinäjoen ammattikorkeakoulu,
Sosiaali- ja terveysalan yksikkö/
Kampuksen toimipiste**

Ohjelma

Torstai 19.8.04

Lähtö Seinäjoelta ("Muskarin päästä"), **To 19.8.04** bussilla **klo. 04.00** Vaasan lentokentälle.
Lento (Finnair) Vaasasta **klo 6.05** ja saavumme Helsinkiin **klo 7.05**.
Lento Helsingistä (Finnair) **klo 7.35** ja saavumme Kööpenhaminaan **klo 8.20** (paikallista aikaa)

Kiertoajelubussi lentokentältä **klo 9.00** kaupunkiin. Suomenkielinen opastettu kiertoajelu kesto n.3 h. Kierron päätteeksi bussi vie meidät Comfort Hotel Europaan, osoite: Colbjornsensgade 5-11 Copenhagen, Denmark.

Klo 15.00 Vaeksthuset: Labour market integration-programs, Sundholmsvej 34, København
Assisting manager Claus Rasmussen & projekt-coordinator Dion Sorensen. Liikkuminen bussilla/metrolla hotellilta.
[Http://www.vaeksthus.dk](http://www.vaeksthus.dk)

Perjantai 20.8.04

Klo 9.00 – 10.30 Danish Centre for Research on social vulnerability (=haavoittuvuus, suojattomuus, herkkyyys, alttius jlkkn),
Managing director Anne Worning & departemental manager Ole Thomsen,
[Http://www.vfcudsatte.dk](http://www.vfcudsatte.dk)

Klo 12.00 – 15.00 Den sociale Hojskole i KHVN,
Mrs Inge Sghiermacher, bussimatkaa n. 10 min.
[Http://www.dsh-k.dk](http://www.dsh-k.dk)

Lauantai 21.8.04

Omaehtoista kaupunkiin tutustumista.
(Kauppojen aukioloajat: ma-to 10.00 – 18.00, pe 10.00 – 19.00, la 10.00 – 16/17.00, su suljettu.)

Sunnuntai 22.8.40

Paluulento Kööpenhaminasta lähtee **klo 16.45** (lentoasemalle Kööpenhaminassa ei ole järjestetty yhteiskuljetusta). Helsingissä olemme **klo 19.20**. Lento Vaasaan lähtee **klo 20.05..** Koneen saapumisaika Vaasaan on **klo 21.10**. Vaasasta bussikuljetus Seinäjoelle.

Muuta:

Tanska ei kuulu rahaliittoon vaan liikkumiseen ja elämiseen tarvitaan tanskan kruunuja (100 € = n. 730DKK).

Palveluiden arvonlisävero kuuluu aina hotellien ja ravintoloiden hintaan, joten vieraiden ei odoteta jättävän "tippiä".

Matkaraportti

VAEKSTHUS: LABOUR MARKET INTEGRATION-PROGRAMS 19.8.2004

[Http://www.vaeksthus.dk](http://www.vaeksthus.dk)

Tavoitteena: Työpajatoiminnan järjestämistä syrjäytyneille
Kuntoutusta ja kehitystä edistävää toimintaa
Syrjäytymistä ehkäisevää toimintaa
Aktivoivaa työllistämispoliitikkaa
Työkokeilujen järjestämistä
Työelämään porrasteisesti palaamista
Psykoterapiaa
Työllistyminen

Asiakkaina: pitkäaikaistyöttömiä, mielenterveyskuntoutujia, päihde- ja huumeongelmaisia, "grönlantilaisia", maahanmuuttajia, vammaisia

Toimintaa: atk-tunteja
pesulatoimintaa
puutarhatoimintaa (mm. hotelleiden pihat)
kuljetustoimintaa
ruokalassa ja keittiössä työskentelyä

Työmenetelmiä hyvin erilaisia, työntekijöillä erilaisia koulutuksia, esim. johtaja on taustaltaan puutarhuri. Erilaisten menetelmien ja työntekijöiden taustat rikastuttavat asiakkaiden kanssa tehtävää työtä. Ratkaisukeskeisyyttä menetelmänä kuitenkin korostetaan kuten empowermentiakin

Tilat: Vanha sairaala, toiminnallisesti hyvät, asialliset ja toimivat tilat, esim. ruoanlaiton opetteluun. Paikka sijaitsee viihtyisällä alueella. Alueella asui syrjäytyneitä, asunnottomia, mielenterveysongelmaisia. Taksinkuljettajamme varoitteli liikkumaan alueella varovaisesti. Bussinkuljettaja oli hämmästyneen näköinen, minne ryhmämme oli menossa!

Muuta: - n. 50 % asiakkaista sai jäädä töihin harjoittelupaikkoihin
- tärkeää saada asiakkaat mahdollisimman pian työmarkkinoille kokeiluihin

Vaekshusetin toimintaa esitteli kaksi innostunutta työntekijää, molemmat psykologeja. Suomessa nuorille vastaavantyyppistä toimintaa, esim. Kaks' Kättä –työpaja. Vaekshusetissa ei oltu asetettu ikärajaa asiakkaille. Toiminta järjestetty yksityisellä pohjalla, sosiaalitoimi maksaa asiakkaan toiminnan Vaekshusetissa. (ks. liite 1)

Raportin tekemiseen osallistuivat: Anne Ahokas-Sironen, Panu Savolainen, Kerttu Veikkola, Vesa Kleimola, Terttu Lahti. Marja-Liisa Saariaho

DANISH CENTRE FOR RESEARCH ON SOCIAL VULNERABILITY

vfc socialt udsatte

www.vfcudsatte.dk

Perjantaina 28.8.2004 klo 9-11.30 vierailimme Tanskan tutkimuskeskuksessa, joka on keskittynyt sosiaalisesti haavoittuviin ryhmiin. Meidät ottivat vastaan Kööpenhaminan toimipisteessä runsaitten tarjoilujen kera koordinaattori, antropologi Susanne Ekman ja osastopäällikkö Ole Thomsen.

Keskuksen tavoite

Tutkimuskeskus on sosiaaliministeriön alainen voittoa tuottamaton yksikkö, jonka tarkoituksena on kerätä, kehittää ja välittää tietoa ja käytännön kokemusta työskentelystä ao ryhmien parissa. Lisäksi keskus haluaa kehittää sosiaalityön menetelmiä ja toimia monialaisessa yhteistyössä. Yksikkö pyrkii herättämään julkista keskustelua ao ryhmien asioista ja saattamaan eri tahoja yhteistyöhön.

Rahoitus

Rahoitus tulee valtion budjetista. Sen lisäksi tuloja saadaan hankkeista (mm. pitkien kehittämisprojektien arviointeja). Tekevät kilpailutettuja ja tilattuja tutkimuksia

Taustaa

Laitos perustettiin 1.7.2003 siten, että viisi olemassa olevaa resurssikeskusta toivat siihen mukaan omat sosiaalisen hyvinvoinnin näkökulmansa. Keskukset olivat

- Tutkimus- ja informaatiokeskus Esbjergissä
- Kööpenhaminan sosiaalitutkimuskeskus
- Prostituutiokeskus
- Tanskan alkoholitutkimus- ja tiedotuskeskus
- Seksuaalisen hyväksikäytön- ja inestin seurausten tutkimuskeskus

Rakenne

Johtaja on Anne Worning. Henkilökunnan vahvuus on 50 ja yksikkö toimii kahdessa paikassa; Esbjergissä on viisi työntekijää. Toiminta on organisoitu seuraaviin osastoihin.

- sosiaalinen syrjäytyminen
- sukupuoli ja syrjäytyminen (mm. naisten kriisikeskus)
- päihteiden väärinkäyttö ja syrjäytyminen
- prostituutio (mm. naiskauppa)
- inesti ja seksuaalinen hyväksikäyttö.

Keskus ymmärtää sosiaalisen haavoittuvuuden mahdollisimman laajassa merkityksessä. Työalueita ovat

- erityisen haavoittuvien ryhmien aktivointi
- alkoholiongelmat
- asuntoasiat
- etniset vähemmistöt (esim. inuiitit)
- vapaaehtoistyö
- kodittomuus
- mielenterveysongelmat (esim. kokoontumispaikkoja, aktivoijien kotikäyntejä)
- prostituutio
- inesti- ja seksuaalinen hyväksikäyttö (erityisesti aikuisiässä ilmenevät seuraukset)

- päihteiden väärinkäyttö
- perheväkivalta

Toiminnot

- olemassa olevan tiedon keruu
- osallistuva havainnointi, haastattelujen, kyselyjen, tutkimusten, arviointien, analyysien ja kartoitusten kokoaminen
- verkostojen perustaminen, poliittinen vaikuttaminen
- palvelujen konsultointi julkiselle sektorille, laitoksille ja organisaatioille liittyen rakenteisiin, kehittämisprojekteihin ja menetelmien kehittämiseen (mm. integrointimenetelmät)
- ammatillinen konsultaatio projekteille, mm. avustaminen rahoituksen hankkimisessa
- tiedon levittäminen ohjauksen, esittelyjen, konferenssien ja julkaisujen avulla

Kohderyhmät

1. Keskuksen toiminnot kohdistuvat pääasiassa käytännön työntekijöihin, ohjaajiin ja opiskelijoihin (hyvinvoinnin ammattilaisiin)
 - sosiaalityöntekijät, sosiaalipedagogit ja muut hyvinvointisektorilla toimivat
 - terapeutit, psykologit ja psykiatrit
 - sairaanhoitajat, lääkärit ja muut terveysalan työntekijät
 - opettajat ja pedagogit
2. Virkamiehet kansallisella, läänien ja kuntien tasolla
3. Poliitikot
4. Asiakasjärjestöt (käyttäjäorganisaatiot)
5. Vapaaehtoistyöntekijät

Keskustelussa esiintullutta

Keskus pyrkii saattamaan yhteen eri tahoilla saman asian ääressä olevia, asiakkaita, päättäjiä ja työntekijöitä. Tavoitteena on kartoittaa, miten asiat tällä hetkellä toimivat olemalla yhteydessä kaikkiin asiaankuuluviin tahoihin ja tasoihin. Se järjestää teemapäiviä tärkeistä asioista ja pyrkii käynnistämään verkostoja sekä ideoimaan yhdessä, miten voitaisiin toimia toisin.

Keskeiseksi koetaan kertoa haavoittuville ryhmille heidän oikeuksistaan. Keskus on yhteydessä mm. lähetystöihin, jotta ne tiedottaisivat maastaan tulleille naisille heidän oikeuksistaan (naiskauppa). TV-ohjelmien tuella on kiinnitetty eri tahojen huomiota inestiongelman.

Psykiatrasta apua tarvittaisiin runsaasti, mutta kustannuksia pelätään

Keskustelussa tulivat esille myös mm. inuiittien vaikea tilanne. Heitä on Tanskassa noin 6000 ja heistä erilaisia sosiaalisia ongelmia on noin 300 -1200:lla. Inuiiteilla ei ole pääsyä maahanmuuttajien kotouttamisohjelmiin - koska ovat tanskalaisia-, mutta heidän kulttuurinsa ja kielensä poikkeavat oleellisesti vallitsevasta.

Raportointiin osallistuivat Eeva-Kaija Martin, Riitta Ranta, Marjatta Vaismaa, Päivi Vähäsalo, Tuula Salo (siht.) ja Lea Knuuttila

COPENHAGEN SCHOOL OF SOCIAL WORK

Den sociale Højskole i KHVN

<http://www.dsh-k.dk>

Perjantaina 28.8.2004 klo 12 – 16.30 vierailimme sosiaaalialan korkeakoulussa. Meidät otti vastaan lehtori Inge Schiermacher.

Aluksi koulu tarjosi meille runsaan ja herkullisen lounaan, jonka nautimme aurinkoisella terassilla. Sen jälkeen teimme tutustumiskierroksen tiloihin. Koulussa oli panostettu lukuisiin ryhmätyötiloihin. Lehtori Inge Schiermacher halusikin korostaa työskentelymenetelmissä pienryhmätyöskentelyä. Koulu on muuttanut tiloihin 5 vuotta sitten, jolloin talo oli remontoitu tekstiilitehtaasta koulun tiloiksi. Käytävillä kiinnitimme huomiota kahviautomaateihin, joilla pyrittiin luomaan yhteisöllisyyttä sekä opiskelijoiden että opettajien kesken. Henkilökunnalle kahviautomaatit olivat maksuttomia, mutta opiskelijat joutuivat maksamaan kahvista.

Oppilaitoksen kirjasto oli heidän ylpeyden aiheensa. Kirjasto oli keskittynyt laaja-alaisesti vain sosiaaalialan kirjallisuuteen ja aikakauslehtiin. Kirjastossa oli runsaasti myös alan vieraskielistä kirjallisuutta. Kirjasto on Tanskan monipuolisin ja sitä käyttävät myös alan tutkijat.

Taustaa

Undergraduate level: (suoritetaan sosiaaalialan korkeakoulututkintona)

Opiskelu kestää 3½ vuotta ja tutkinto on Bachelor of Social Work. Tanskankielinen tutkintonimike on socialrådgiver.

Postgraduate Level: (suoritetaan erillisenä yliopistotutkintona edellisen jatkoksi) ja tutkinto on Master's Degree Programme in Social Sciences.

Korkeakoulututkinnon jälkeen voi suorittaa postgraduate level –tutkinnon. Esim. sosiaaalialan opettajien täytyy suorittaa tämä ylempi korkeakoulututkinto ollakseen pätevä opettajan työssään. Yliopistossakin voi suorittaa ylemmän korkeakoulututkinnon ja tällöin valmistutaan tutkijoiksi. Koulutus kestää 5 – 6 vuotta. Tanskassa vain yksi yliopisto tarjoaa mahdollisuuden tähän tutkintoon.

Henkilökunta ja opiskelijat

Koulussa on 900 opiskelijaa ja henkilökunnan vahvuus on 80. Opettajat tässä korkeakoulussa ovat keskittyneet vain opettamiseen. Opintojen ohjaus, opiskelijahuolto ja työelämäohjaus oli keskitetty omalle osastolleen. Kehitys- ja laatutiimi keskittyi parasta aikaa opettajien tukemiseen heidän pätevytymisopinnissaan. Opettajat olivat jakautuneet tiimeihin oman erityisalan kiinnostuksen mukaan (aikuiset, hyvinvointi, lapset ja perheet, työmarkkinat, kansainväliset asiat), kaikkien ei tarvinnut tietää kaikesta.

Suurin osa opiskelijoista on naisia, mutta suuri osa opettajista on miehiä. Opiskelijoiden ikäjakauma on nuorista isoäiteihin. Opiskelijoista puolet tulee suoraan lukioista ja puolet työkokemuksen kautta.

Opetussuunnitelma

Opetussuunnitelman laajuus 210 ECTS (katso liite 2)

1. Sosiaalityö 84 ECTS
2. Psykologia ja psykiatria 28 ECTS
3. Lait 28 ECTS
4. Soveltavat sosiaalitieteet 34 ECTS
5. Käytännön harjoittelu 36 ECTS

Opetusmenetelmistä

Kontaktiopetusta on noin 12 – 20 tuntia viikossa ja käytännön harjoittelun työviikko on 37 tuntia. Kontaktiopetusta toteutetaan pienryhmissä sekä suurryhmissä, jopa 150 opiskelijaa. Kontaktiopetus ei ole pelkkää teoriaa vaan opiskelijat myös jalkautuvat ilmiöalueen pariin. Heti opiskelujen alussa kolmannella viikolla opiskelijat tutustuvat kansalaisiin elämäntarinoiden kautta. Erityisesti esittelyssä haluttiin tuoda esiin koko koulun yhteinen, yhteisöllinen opintoviikko, jossa järjestettiin seminaareja ja työpajoja ajankohtaisen teeman ympärille. Viimeisin teema on ollut social work in the city (in the rooms). Opiskelujen loppupuolella opiskelijat toteuttavat draamapedagogiikan keinoin näytelmän asiakastapauksesta. Viimeinen lukukausi on rauhoitettu opinnäytetyölle.

Rahoitus

Rahoitus tulee valtion budjetista. Sen lisäksi tuloja saadaan kurssitoiminnalla.

Keskustelussa esiin tullutta

Yhteistyö Nordplus- ja Erasmus -ohjelmien kautta kiinnostaa. (Liite 3)

Vanhustyö opetussuunnitelmassa oli vähäistä jolloin nousi esille Seinäjoen ammattikorkeakoulussa toteutettava geronomi-koulutus. Lehtori Inga Schiermacher on jo ottanut yhteyttä yliopettaja Sirkka-Liisa Palomäkeen yhteistyön käynnistämiseksi.

Raportointiin osallistuivat: Sirkka-Liisa Palomäki, Tiina Kohtamäki, Mirva Siltakorpi, Katriina Honkala ja Marjo Ahonniska